

1.1 MEDPREDMETNO POVEZOVANJE OZ. INTERDISCIPLINARNI PRISTOP POUČEVANJA V NARAVI (Mirjana Jesenek Mori)

Mirjana Jesenek Mori
Center šolskih in obšolskih dejavnosti, Dom Škorpion
Veliki Boč 31 a, 2353 Duh na Ostrem vrhu
mirjana.jesenek-mori@guest.arnes.si

1. UVOD

Devetletna osnovna šola prinaša nove oblike pedagoškega procesa. Te z aktivnimi učnimi metodami ter z ustreznimi metodičnimi pristopi privedejo učenca ne le do tega, da se seznanijo z izbrano vsebino, ampak mu pomagajo, da jo temeljito spozna, obvlada in jo zna uporabiti v vsakdanjem življenju. Eden izmed mnogih zelo aktivnih pristopov k usvajanju ali utrjevanju učnih vsebin je horizontalno ali medpredmetno povezovanje pouka (interdisciplinarni pouk).

Načelo interdisciplinarnosti in doseganje večje stopnje povezanosti med disciplinarnimi znanji je v okviru kurikularne prenovе slovenskega šolstva eden od najpomembnejših vidikov prenovе in razvoja kurikula 9-letne osnovne šole.

Namen takšnega načrtovanja in izvajanja pouka je v tem, da bi znanja in veščine, ki jih razvijamo v učnem procesu pri različnih šolskih predmetih, učenci lahko smiselno povezali in nadgradili v uporabno, vseživljenjsko znanje.

Mi, učitelji v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti medpredmetno povezavo oz. interdisciplinarni pouk samo še nadgrajujemo: izvajamo ga v naravi.

Bistvena prednost dela v naravi je sproščeno in spodbujajoče vzdušje, večja motiviranost, večja učinkovitost pouka. Tak proces učenja omogoča trajnejše, vseživljenjsko znanje.

2. OPREDELITEV PROBLEMA IN PREDMETA

Za primer interdisciplinarnega pouka oz. medpredmetnega povezovanja sem si izbrala 3. razred devetletke. Izbrala sem si temo – potok. Pouk v naravi, pouk na prostem.

Zastavljeni cilji:

1. Kaj je pomembno, da se učenci naučijo ob potoku (v tem primeru je poudarek na povezovanju vsebinskih znanj)?
2. Kako učence voditi in usmerjati pri doseganju ciljev (v tem primeru je poudarek na razvoju zmožnosti oz. spoznavnih postopkov v procesu učenja)?
3. Kako učence voditi skozi proces učenja, da bomo razvijali trajnejše, vseživljenjsko znanje (v tem primeru je poudarek na vseživljenjskem učenju)?

V učnih načrtih za 3. razred devetletne šole zasledimo naslednje učne cilje, ki jih lahko uresničimo v naravi – pri potoku.

In sicer:

SPOZNAVANJE OKOLJA	Učenec: ŽIVA BITJA V ŽIVLJENJSKIH OKOLJIH odkriva, doživlja, spoznava živa bitja ter okolja, v katerih živijo ob dejavnostih izkušajo zbiranje podatkov in razvrščanje živih bitij po izbranem kriteriju dopolnjuje in oblikuje predstavo o značilnih okoljih v Sloveniji in živalih in rastlinah v njih OBDELAVA PODATKOV IN INFORMACIJ shranjevanje informacij z besednim zapisom, z risbo, s sliko, razvršča podatke v tabelo, sestavlja sezname, riše in bere histograme
MATEMATIKA	OBDELAVA PODATKOV predstaviti preproste podatke s preglednico, figurnim prikazom in s stolpčnim prikazom, prebrati preprosto preglednico, figurni prikaz in prikaz s stolpci, rešiti preprost problem, ki zahteva, da učenec/učenka zbere in uredi podatke in jih tudi čimprej pregledneje predstavi ter prebere
SLOVENSKI JEZIK	Uporabimo lahko vse cilje(odvisno od naše priprave na izvajanje): učenci sprejemajo, razčlenjujejo in tvorijo svoji starosti ustrezna neumetnostna besedila,
ŠPORTNA VZGOJA	PLESNE IGRE poznavanje osnovnih korakov preprostih družabnih in ljudskih plesov ples kot umetnost in kot šport
GLASBENA VZGOJA	Uporabimo lahko vse cilje (odvisno od naše priprave na izvajanje): doživetja ob glasni izražajo gibalno - rajalno
LIKOVNA VZGOJA	Uporabimo lahko vse cilje(odvisno od naše priprave na izvajanje): razvijajo opazovanje, predstavljalnost, likovno mišljenje, likovni spomin in domišljijo

3. METODOLOGIJA

Osnovni namen nam je seveda raziskovanje – **SPOZNATI ŽIVALI V POTOKU**.

Otroke odpeljemo do bližnjega potoka, kjer si najprej ogledamo teren. Za motivacijo najprej z otroki zapojemo ali pa tudi zaplešemo kakšno pesmico. Npr.: Ob bistrem potočku je mlin, Kaj mi potok žubori ... Naj vam povedo vse , kar jim pride na misel ob potoku, mogoče kakšen dogodek, ki se jim je zgodil, ali živijo blizu potoka.

Otroke razdelimo v skupine, ali pa tudi ne. Opremimo jih z plastičnimi (jogurtovimi lončki), v okolici naj si poiščejo majhno leseno palčko. Otroci obračajo kamenje, brskajo po dnu,

opazujejo morebitno premikanje, spirajo kamenje. Ko kakšno žival ulovijo, jo odložijo v banjico, ki je lahko skupna za vse otroke ali pa ima vsaka skupina svojo.

Otrokom lahko razdelimo tudi lupe, S pomočjo lupe opazujejo njene telesne dele: dolžino telesa, debelino, barvo, število telesnih delov, oči, način dihanja, način plavanja/premikanja, število nog, ugotovijo način prehranjevanja, mesto odkritja ... Po enostavnem ključu, ki ga priredimo, glede na naše poznavanje potoka, kamor jih peljemo otroci poimenujejo živali v potoku.

Temo potok lahko prenesemo na vse predmete. V nadaljevanju navajam samo nekaj primerov, pri katerih se učenci uri v vsebinskih znanjih ostalih predmetov (povezovanje vsebinskih znanj).

Poskusite.

Vse omenjene primere lahko izvajamo v naravi.

1. PRIMER: Korelacija – Slovenski jezik

Napiši, nariši

Najprej v spodnji okvir nariši:

- potok,
- v potoku nariši tri živali, ki smo jih našli v potoku,
- tri osebe (kaj počnejo)?
- tri drevesa ob potoku (kako se imenujejo)?
- Je na tvoji risbici oblačno, sončno vreme? Jasno nariši vreme.

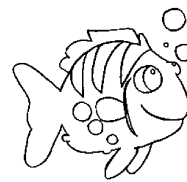


Zdaj pa na črte napiši zgodbico o tej risbi.

1. primer: Korelacija – Spoznavanje okolja

ČE BI BIL, BILA...?

Žival v potoku



1. Izberi si katerokoli žival v potoku. Zamisli si, da si ti ta žival. Poskusi odgovoriti na vprašanja.

Ime živali

2. Kaj si? _____
3. Opiši se: oblika, barva, velikost, koliko imam nog...

--

4. Nariši se v spodnji okvirček.



5. Kdo se prehranjuje tabo? _____

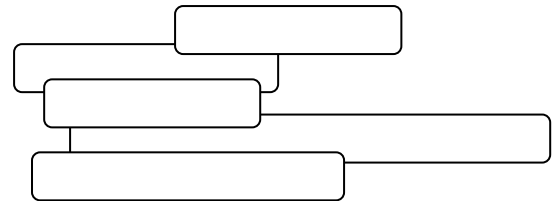
6. Ti ravnanje ljudi življenje lepša ali otežuje? Napiši kratko zgodnico o tem.

2. primer: Korelacija – Matematika

POTOK

V banjici imamo _____ postranic, _____ pijavk, _____ tulcev in _____ potočnega raka.

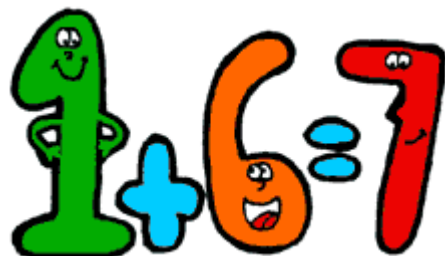
1. Katerih živalic smo našli v potoku največ?
2. Koliko je postranic več kot pijavk?
3. Koliko je postranic več kot tulcev?
4. Koliko živali je vse skupaj v banjici?
5. Katerih živali smo našli najmanj?



Število živali prikaži s stolpci.

Legenda:

postranice	pijavke	tulci	potočni rak



3. primer: Likovna vzgoja

POBARVAJ



4. **STRUGA:** tam, kjer teče voda in živijo živali, ki si jih danes iskal (pobarvaj z modro)
3. **BREG POTOKA:** strani potoka (pobarvaj oker)
2. **OKOLICA ZRAVEN POTOKA** (pobarvaj svetlo zeleno)
1. **ŠIRŠA OKOLICA POTOKA** (pobarvaj temno zeleno)

4. SKLEPI

- S takšnim delom vzbujamo pri otrokih ustvarjalnost, aktivnost.
- Razvijamo skupinsko delo in interdisciplinarni pristop.
- Otroci spoznavajo, usvajajo, utrjujejo prek aktivnih metod dela.
- Razvijajo občutek za natančnost pri delu.
- Opazujejo in iščejo aplikacije v naravnem okolju.